

EDSHYTTAN

Rostvändare, smältare och andra arbetare av Åke Tjäder

Del II SLÄKTFORSKNING

När jag nu har så många namn och andra data, så har jag följt några släkter för att se hur stora familjerna var, och redovisa de uppgifter jag har.

Släkten Lindberg

Smältare Gustaf Lindberg, född 1757 07 29, död 1819 12 ,
Han var född i Lerbäckes socken i Nerike.
Flyttade hit 1785.
Föräldrar hemmansbrukaren **Anders Gustafsson** och **Catarina Larsdotter**.
Boställe: Kopparverket.
Gustaf hade tre söner, men jag har bara följt en av dem:
Gustaf, född 1794 10 01. (tabell 1)

TABELL 1

Smältare Gustaf Lindberg, född 1794 10 01, död 1853 02 06.
Han var född i Åtvid, men hade bott en tid i Västervik, flyttade tillbaka till Åtvid 1811. Gifte sig 1816 med **Helena Maria Larsdotter**, född 1795 03 22 i Kjettilstad, död 1857 08 11.
I Dödboken för Åtvid står Gustaf för "Smältare, Kopparslagaregesäll"
De flyttade till Edshyttan omkring 1823.

Barn:

Johan Gustaf, född 1817 03 25, Se tabell 2.
Catarina Charlotta, född 1818 12 14. Se Johannes

Lundgren, tabell 4.

Anders Reinhold, född 1821 03 23,
Adolph, född 1823 09 04. Se tabell 3.
Gustafa Maria, född 1826 03 03.
Johanna Fredrika, född 1828 07 25.
Carl David, född 1831 02 06.
Frans, född 1833 06 01.
Anna Sophia, född 1836 04 03.
Clara Josephine, född 1839 05 14. Hon utvandrade 1864 till N Amerika, där hon bodde Geneva IL.

TABELL 2

Smältare Gustaf Lindberg, född 1817 03 25, vigd 1837 03 17 med
Johanna Elisabet Åberg född 1815 06 02 i Edshyttan, dotter till smältare
Samuel Åberg född 1779 03 15.
Johanna flyttade till Kopparverket 1828, vidare till Tunaberg 1836, men var tydligen tillbaka i Edshyttan 1837. Familjen flyttade till Kopparverket 1840.
Barn:
Emma Sophia, född 1837 06 29, död 1840 07 29, drunknad.
Gustafa Maria, född 1838 08 20,
Gustaf Adolph, född 1840 04 22,
Emma Sophia, född 1842 04 07,
Clara Josephina, född 1846 12 26,
Johanna Carolina, född 1849 03 26
Josephina, född 1846 12 26

TABELL 3

Smältare Adolph Lindberg, född 1823 09 04 i Edshyttan, gardist i Stockholm från 1847, åter i Edshyttan 1853, till Kopparverket 1873.

Gift 1854 11 26 med **Cristina Augusta Carlsdotter**, född 1829 11 27 i Gamleby, inflyttad från Gärdserum. Död 1880 08 03.

1890 står han som sågarbetare och bor "Lantbruket".

Barn:

Hustruns o ä dotter **Augusta Christina**, född 1852 02 02 i Gärdserum,

Gustaf Adolf, född 1854 11 01, utvandrad, död 1919 07 28 i Ichpeming Miinnesota.

Emma Sophia, född 1857 04 11, död 1867 11 30, nervfeber.

Carl Viktor, född 1859 03 14, utvandrad, död 1885 03 04 i Vasa Minnesota.

Frans Ferdinand, född 1861 05 23.

Johan Albin, född 1863 08 11.

Marcus Reinhold, född 1866 01 23.

August Vilhelm, född 1868 04 26.

TABELL 4

Smältare Johannes Lundgren, född 1815 05 10 i Åtvid. Föräldrar torparen **Anders Nilsson** och **Anna Samuelsdotter** i Annershybbeln.

Johannes var först gift med **Catharina Charlotta Lindberg**, dotter till

Gustaf Lindberg född 1794. Hon dog 1860 05 16 i lungrot.

Johannes gifte sedan om sig 1861 12 31 med **Fredrika Enström**, född 1825 08 01 i Odensvi.

Johannes och Fredrika utvandrade 1865 till N Amerika med tre av barnen.

Barn:

Gustafa Maria, född 1837 10 16, död 1864 05 26, (år 1860 är antecknat "klen till sinnet, Vadstena hospital.")

Carl Johan, född 1840 02 26, till Kopparverket 1862.

Clara Sophia, född 1843 06 07, till Lantbruket 1861.

Anna Carolina Mathilda, född 1845 10 27, till Grebo 1862.

Emma Charlotta, född 1849 07 30, till N Amerika 1864.

Augusta Cristina, född 1854, till N Amerika 1865.

Gustaf Adolph, född 1857 04 07, till N Amerika 1865.

Fredrik, född 1864.

TABELL 5

Rostvändare **Samuel Åberg** född 1733-09-29, död 1807.

Fader Soldat **Eric Åberg**, Ådal.

Inflyttad 1759 från Svinsta.

(År 1777 i Eds såg när dottern **Anna** föddes.)

Första hustrun **Catarina Gustafsdotter**.

2dra hustrun **Catarina Persdotter**, född 1751-07-09.

Från Björsäter 1789.

Vigsel 1790-04-24.

Barn:

Maja Beata, född 1767-01-06 i Värna

Anna född 1777, född i Eds såg

Samuel, född 1779.

Stina född 1782.

TABELL 6

Smältare Samuel Åberg född 1779-03-15.

Vid Kopparverket från 1807, till Edshyttan 1820

Hustru **Sara Caisa Lagergren** född 1774-06-30, död 1854-03-30.

Barn:

Sophia född 1807-05-01. Hon flyttade till Stockholm, men återvände 1854 då modern hade dött och fadern var sjuk. I husförhörslängden för 1862-67 är angivet: "bor i Håcklö, fattig".

Sara född 1810-03-26.

Carl August född 1812-05-24. Flyttade till Qvarsebo 1846. I husförhörslängden 1836 var han angiven som "Bokare."

Johanna Elisabet född 1815-05-02. Hon flyttade till Kopparverket 1828 och vidare till Tunaberg 1836. Hon kom tillbaka och gifte sig med smältare **Gustaf Lindberg** född 1817 03 25. De vigdes 1837 03 17.

Frans född 1820-11-24. Åren 1841-45 angiven som "Smältare". Flyttade till Kopparverket 1846.

Frans hustru var **Johanna Sophia Sandqvist** född 1827-08-02.

Isac Brodd, var född 1765 i Alsheda församling. Hans far var bonden **Petter Larsson**. Isac flyttade till Edshyttan 1781 och blev rostvändare.

1805, när dottern **Elisabet Maria** föddes står Isac som befallningsman i Edshyttan.

1808, när **Anna Sophia** föddes anges Isac som befallningsman vid Kopparverket.

Han blev sedan rättare vid Kopparverket.

Isac avled i lungrot 1812 11 19. Hans hustru **Anna Beata Forslind** avled bara några dagar senare, 1812 11 26, också hon i lungrot. Båda begravdes den 29 november.

SAMMANFATTNING

Som vi tidigare visste om, hade Edshyttan anor långt tillbaka i tiden. Jag har försökt att visa variationerna i antal arbetare under de drygt 100 år som driften vid Edshyttan var igång, under Baroniet Adelsvärd. En del familjeförhållanden har jag också redovisat.

Det var ju många barn, och det var kanske så att de hade anställningar som pigor och drängar, men ändå upptogs i längderna som hemmavarande. Från både Bersbo och Mormorsgruvan har vi hört att hustrur och barn fick hjälpa till med arbetet.

Liksom i Bersbo och Mormorsgruvan var sammanhåll-

ningen stor mellan familjerna. Det var inte bara det att man sökte partner inom kretsen, även till faddrar vid barndop så var det arbetskamrater och förmän som kom i fråga.

KÄLLFÖRETECKNING

Källa/Titel :

Tillhagen C-M, 1981 *Järnet och människorna.*
Landsarkivet i Vadstena: 8. Bergmästardistriktets protokoll.
Kyrkböcker från Åtvids församling.
Linköpings Universitets databas: "Personsökaren".
Utvandrar museet i Växjö databas : Dödsannonser i
Amerikanska tidningar, medlemsförteckning Sv
Amerikanska församlingar.

Vid Edshyttan anlades ett svavelkondensverk för att utnyttja svavlet i röken från rostgroparna. Rester av anläggningen kan ses än idag. I fem rökkanaler gick röken i en sluttning upp mot ett kondenshus (närmasst kameran) där svavlet avsattes och sedan togs tillvara.